

DANIELI

Danielin tireru, Yudaban wahala ka ben nɔni swāara ta ka yā sanam mε ba wāa yoru sɔɔ tɔn tukobun mi. U tu yorua u ka win tɔmbu dam kē bu ka temana baa bà n wāa nɔni swāaru sɔɔ. Domi Gusunɔ u koo bu nasara wē.

Tire te, ta Gusunɔn kpāaru ka win girima sɔɔsimɔ. Wiya u bannu kpuro neni. Wiya u handunia kpare.

Sa ko kpī su tire ten gari bɔnu ko yiru. Gbiikaa Danieli ka win bɔrɔba ba nasara wa ben yiberɛban wɔllɔ yèn sɔ ba ben naanε doke Gusunɔ sɔɔ. Yiruse Danieli u kāsɔ dabinu wa ni nu sɔɔsimɔ nge mε bannu ganu koo swīina kpa nu wɔruku. Adama Gusunɔn tɔmba koo nasara wa.

Tire ten kpunaa

1. Danieli ka win bɔrɔba, wiru 1n di sere wiru 6.
2. Danielin kāsɔnu, wiru 7n di sere wiru 12.

Danieli ka win kpaasibu

ba wāa Babiloniɔ

¹ Yoyakimu, Yudaban sina bokon bandun wɔɔ itase sɔara Nebukanɛsaa Babilonin sunɔ u na ka win tabu kowobu ba Yerusalemu tarusi.

² Yera Yinni Gusunɔ u dera u Yoyakimu ka win tɔmbu gabu mwa. Ma u dera u sāa yerun dendi yānu ganu gura u ka da Babiloniɔ u yi win būu dirun arumanin beru yerɔ.

³ Yen biru, u Asipenasi win sɔm kowobun wirugii sɔɔwa u nεε, u Isireliba sɔɔ sina bibu ka wirugibun bibu gabu gɔsio

⁴ ba n sãa durɔ burɔbu be ba ñ alebu gaa mɔ. Kpa ba n bwisi ka yɛru ka laakari mɔ bu ka kpĩ bu Babilonin barum keu ko, kpa bu sɔmburu ko sina kpaarɔ.

⁵ Ma sina boko u win tiin dĩa ñin bweseru u ra di ka tam mɛn bweseru u ra nɔ bu wɛ ba n dimɔ kpa ba n nɔrumɔ baadomma ba n ka keu mɔ sere n ka ko wɔɔ ita bu sere sɔmburu tore sina kpaarɔ.

⁶ Be ba gɔsa mi sɔra Yuda beni ba wãa, Danieli ka Hanania ka Miseli ka Asaria.

⁷ Ma sina bokon sɔm kowobun wirugii wi, u bu yĩsinu kɔsa. Danieligira Belitasaa. Hananiagira Sadaki. Miseligira Mesaki. Asariagira maa Abɛnɛgo.

⁸ Danieli u gɔru doke u sina bokon dĩanu ka win tam mɛ yina, kpa u ku raa tii disi doke. Ma u sɔm kowobun wirugii wi, suuru kana u ku ñun tilasi ko u ka sese te di.

⁹ Ma Gusunɔ u dera wirugii wi, u ka Danieli nɔnu geu mɛɛra u ñun durom kua.

¹⁰ U nɛɛ, na nɛn yinni sina bokon bɛrum mɔ. Domi wiya u yi ye i ko i di ka ye i ko i nɔ. U n da maa wa i ñ bɔru nge bɛɛgii be ba tie, saa ye sɔɔ, kari sɔra i man doke mi. Domi ba koo kpĩ bu man wiru bura.

¹¹ Yera Danieli u be nɛɛ yen nɔario wi wirugii wi, u bu nɔmu sɔndia sɔɔwa u nɛɛ,

¹² a de su dĩanu di yaa sari kpa su nim dirum nɔ sɔɔ wɔkurun saka.

¹³ Yen biru, kpa a bɛsɛn wuswaa mɛɛri kpa a maa be ba sunɔn dĩanu dimɔn wuswaa mɛɛri. Yen mɛ a wa kpa a sun kua mɛ.

¹⁴ Ma u ben gari yi wura u bu deri sere sɔɔ wɔku te.

¹⁵ Ye sɔɔ wɔku te, ta tura, yera u ben wuswaa mɛɛra ma u wa ba bwãa do. Ba maa be ba sina bokon dĩa duronu dimɔ bɔɔrum kere.

¹⁶ Ma Danieliban nɔɔrio wi, u n̄ maa bu dĩa duro ni, ka tam mɛ wẽ. U bu dīanu wẽwa yaa sari.

¹⁷ Gusunɔ u aluwaasi nne ye yẽru wẽ. Ma u bu bwisi kã ba Kaladen barum tireru gia sãa sãa. Ma u bu kua laakarigibu. U maa Danieli bwisi kã u ka dosusu ka kãsinu kpuro tubusia.

¹⁸ Ye wɔɔ ita ye, ya yiba, ye sina boko Nebukanɛsaa u bura mi, yera sɔm kowobun wirugii wi, u aluwaasi be kpuro yara u ka n̄n bu daawa.

¹⁹ Ma sina boko wi, u ka bu gari kua. Be kpuro sɔɔ, goo sari wi u sãa nge Danieli ka Hanania ka Miseli ka Asaria. Yen sɔna sina boko u bu wura ba n sãa win sɔm kowobu.

²⁰ Gari yi sina boko u bu bikia kpuro, ba ra yi wisiwa ka bwisi, ka yẽru. Ma u wa ba dobo dobogibu ka sɔrobu bwisi kere sere mi n toma, be ba wãa win tem sɔɔ kpuro.

²¹ Ma Danieli u wãa mi sere Sirusi u ka bandu di.

2

Nebukanɛsaan dosu

¹ Nebukanɛsaan bandun wɔɔ yiruse sɔɔ, u dosu gagu kua. Dosu ge, ga n̄n bɛrum mwa sere u kpana u dweeya.

² Yera u dobo dobogibu sokusia ka sɔrobu ka bũu sinambu ka bwisigibu bu ka n̄n win dosu ge sɔ. Ma tɔn be kpuro ba na ba menna win wuswaaɔ.

³ Ma u bu sɔɔwa u nɛɛ, na dosawa. Ga maa man bɛrum mwa. Na kīwa i man sɔ ye na dosa.

⁴ Ma bwisigii be, ba sina boko sɔɔwa ka Aramugibun barum ba nɛɛ, yinni, wunen hunde yu dakaa da! A sun dosu ge sɔɔwɔ kpa su nun gu tubusia.

⁵ Ma sina boko u maa bu sɔɔwa u nɛɛ, wee ye na gɔru doke n bɛɛ kua. I kun man dosu gen tii sɔɔwa ka gen tubusianu sannu, kon de bu bɛɛ bɔtiri bɔtiriwa kpa bɛɛn yɛnusu su ko bansu.

⁶ Adama ì n man gu sɔɔwa ka gen tubusianu sannu, kon bɛɛ kɛɛ dabinu wɛ. Kpa i bɛɛɛ baka wa. Yen sɔ tɛ, i man dosu gen tii sɔɔwɔ ka gen tubusianu.

⁷ Ba kɔam nùn wisa ba nɛɛ, yinni, a sun wunen dosu ge sɔɔwɔ kpa su nun gu tubusia.

⁸ Sina boko u bu wisa u nɛɛ, na yɛ sã sã ma i kī i gari gawawa. Domi i nua ye na gɔru doke n bɛɛ kua.

⁹ Ma i ñ man dosu ge sɔɔwa, ye na gɔru doke n bɛɛ kua mi, ya koo bɛɛ kpuro deema. Domi i sɔɔru kpa i ka man weesu ka gari suninu naawawa kpa n ka nɛn gere kasi. Yen sɔ, i man dosu gen tii sɔɔwɔ kpa n gia ma i ko i kpī i gu tubusia.

¹⁰ Yera ba nùn sɔɔwa ba nɛɛ, goo sari dunia sɔɔ mini wi u koo kpī u wunen gari yini wisi baa be ba dam mɔ nge wunɛ, ben goo sari wi u gari yinin bweseru bikiare sɔrobun mi, ñ kun mɛ dobo dobogibun mi, ñ kun mɛ Babilonin bwisigibun mi.

¹¹ Ye wunɛ sina boko a bikia mini, goo sari wi u koo kpī u nun ye tubusia sere bũnu baasi ya! Wee nu ku ra n maa wãa tɔmbun suunu sɔɔ.

¹² Ye sina boko u ben gari yi nua, yera u mɔru bɛsira. Ma u wooda wɛ bu Babilonin bwisigibu kpuro go.

13 Ma ba sina bokon gari yi kpara ma ba koo Babilonin bwisigii be go. Ma ba Danieli ka win kpaasibu kasu bu go.

Gusunɔ

u Danieli dosu ge sɔɔwa

14 Sanam mε Ariɔku sina bokon kirukuban guro guro u yara u ka Babilonin bwisigii be go, Danieli u ka nùn gari kua ka bwisi ka laakari.

15 U nεε, amɔna sina bokon wooda yeni ya ka dam mɔ mε. Yera Ariɔku u nùn gari yin asansi tubusia.

16 Ma Danieli u da sina bokon mi u nùn kana u nùn deri saa fiko, kpa u wa u nùn dosu ge tubusia.

17 Ma Danieli u wura dirɔ u win kpaasibu Hanania ka Miseli ka Asaria gari yi sɔɔwa.

18 Ma u bu yiire bu Wɔrukoo kana u ben wɔnwɔndu wa kpa u bu dosu ge sɔ kpa bu ku raa bu go ka bwisigii be sannu.

19 Yen biruwa Gusunɔ u Danieli dosu ge sɔɔwa wɔkuru, kāsiru sɔɔ. Ma Danieli u nùn siara. U nεε,

20 Yinni Gusunɔ,

wuna ko na n siaramɔ ka baadommaɔ.

Wuna a bwisi ka dam mɔ.

21 Wuna a ra saaba gɔsie.

Wuna a ra sinambu bandu wɛ.

Wuna a ra maa bu bandu yare.

Wuna a ra laakarigibu laakari wɛ,

kpa a bwisigibu yɛru kɛ.

22 Wuna a ra tɔnu sɔɔsi ye ya berua,

ye u n̄ kpɛ u ka tii tubu.

A yɛ ye ya wāa wɔkuru sɔɔ.

Domi yam bururam mu ra n wāawa wunen mi.

23 Gusunɔ nen baababan Yinni, na nun siaramɔ.

Na takaru mɔ bwisi ka dam mε a man kǎn sɔ.

Domɪ a man sɔ̃si ye sa nun bikia.
A sun sina bokon dosu ge sɔ̃wa.

²⁴ Yen biru, Danieli u da Ariɔkun mi, wi sina boko u wooda wɛ̃ u ka Babilonin bwisigibu go. Ma u nùn sɔ̃wa u nɛɛ, a ku tɔn be go. A de a ka man da sina bokon mi. Kpa n nùn win dosu ge tubusia.

²⁵ Ma Ariɔku u ka Danieli da fuuku sina bokon mi. Ye ba tura mi, yera u sina boko sɔ̃wa u nɛɛ, wee na durɔ̃ goo wa Yuda be ba mwɛɛrima sɔ̃, wi u koo nun wunen dosu ge tubusia.

Danieli u sina boko dosu ge

sɔ̃wa ka gen tubusianu

²⁶ Ma sina boko u Danieli wi ba maa yĩsiru kã Belitasaa bikia u nɛɛ, kaa kpĩ a man nɛn dosu gen tii sɔ̃ ka gen tubusianu?

²⁷ Danieli u sina boko sɔ̃wa u nɛɛ, bwisigibu ka sɔrobu ka dobo dobogibu ka bũu sinambu ba ñ kpɛ̃ bu nun asiri ye a bikia mini sɔ̃.

²⁸ Adama Yinni goo wãa wallo wi u ra tɔnu asiri sɔ̃si, wiya Gusunɔ. U maa nun sɔ̃si ye n koo kora. Sanam mɛ a kpĩ, ye a dosa ka ye a wa kãsiru sɔ̃ wee.

²⁹ Sian bwisikuna a mɔ. Yera wi u ra tɔnu asiri sɔ̃si u nun sɔ̃si ye n koo kora.

³⁰ Adama ba ñ man asiri ye sɔ̃si yèn sɔ̃ na tɔn be ba tie bwisi kere. Ba man ye sɔ̃siwa kpa n ka nun tubusia kpa a n ka yɛ̃ ye a bwisika wunen gɔ̃ruɔ.

³¹ Sina boko, ye a wa wee. Bwãaroku bɔkɔ gaga ga yɔ̃ wunen wuswaaɔ. Bwãaroku ge, ga gunu, ga ballimɔ gem gem. Ma ga nanum mɔ n kpã.

³² Gen wiru ta sãawa wura gean tii tii. Gen tororu ka gen gãsenu maa sãa sii geesu. Gen nukuru ka gen taanu maa sãa sii gandu.

³³ Gen k̄ri yi maa s̄a s̄i w̄kusu. Ma gen naasu s̄a s̄i w̄ku si ba ka s̄ndu m̄nna.

³⁴ Sanam m̄ a gu m̄era, yera kperu garu ta m̄ndama guurun di te goo kun karam̄. Ta na ta gen naasu so ta k̄suka muku muku.

³⁵ Ma s̄i w̄ku si, ka s̄n te, ka s̄i gan te, ka s̄i gee si, ka wura ye, ye kpuro ya sunkura muku muku. Ma ya kua nge doo diri yi ba sara s̄o s̄arerun saa. Ma yi ka woo doona. Baa yin yira a ñ maa kp̄ a wa. Adama kpee te ta bw̄aroku ge so mi, ta ḡsirawa guu bakaru. Ma ta handunian tem kpuro wukiri.

³⁶ Dosu geya mi. T̄, gen tubusianu wee.

³⁷⁻³⁸ Wun̄ sina boko, wuna a s̄a sinambun sun̄. Wuna a s̄a nge wii wuragii te. W̄rukoowa u nun bandu ka dam ka yiiko ka b̄ere w̄. Ma u nun t̄mbu ka gbeeku ȳe ka gun̄su n̄ma b̄eria a n ka s̄a ye kpuron yinni.

³⁹ Wun̄n biru, bandu garu ta koo se te ta ñ wun̄giru dam tura. Yen biru, bandu itaseru gara koo maa se kpa ta n dam m̄ handunia kpuro s̄o. Tera ta s̄a nge s̄i gandu.

⁴⁰ Ma bandu n̄neseru gara koo maa se, kpa ta n dam m̄ nge s̄i w̄kusu si su ra ḡanu kpuro k̄suku. Nge m̄ya ban te, ta ko n dam m̄ tu ka bannu kpuro k̄suku.

⁴¹ M̄ya a maa wa ma bw̄aroku gen naasu ka gen niki binu s̄awa s̄i w̄kusu si ba m̄nna ka s̄ndu. Yen tubusiana ban te, ta ko n b̄nu s̄awa yiru. Ka m̄, b̄nu tia ya ko n dam m̄ nge s̄i w̄ku si.

⁴² Kpa b̄nu tia yu dam bia nge naa niki bii ni nu s̄a s̄i w̄ku si ba ka s̄ndu m̄nna.

⁴³ S̄i w̄kusu ka s̄n te a wa ya m̄nne mi sannu, ya maa s̄o sim̄ ma ban ten wirugibu ba ko n kasu

ben bibu bu suana kpa bwesenu nu ka ko tia. Adama ya ñ kooro nge me ya ñ kooro sisu ka sandu bu ko tia.

⁴⁴⁻⁴⁵ Kpee te a wa ta mendama ka tii mi, ma ta sii wōku si, ka sii gan te, ka sɔn te, ka sii gee si, ka wura ye kpuro kasuka muku muku mi, ten tubusiana, ban ten sinambun waati so, Wōrukoo u koo bandu garu swi. Goo sari wi u koo ban te fuka. Bweseru garu maa sari te ta koo tu yoru diisia. Ban te, ta koo ban ni nu tie kpeerasia kpa te tona ta n wa sere ka baadommao. Gusuno Dam kpurogii wiya u nun soosi ye n koo kora. Ye a wa wunen dosu ge so kpuro, ya weewa win min di. Yen tubusianu maa saawa nge me na nun soowa.

⁴⁶ Yera sina boko Nebukanesaa u yiira u wiru tem girari Danielin wuswaa. Ma u dera ba yakuru kua ka turare bu ka Danieli siara.

⁴⁷ Sina boko u Danieli soowa u nee, ka geema been Yinni wini u bunu kpuro kere, u maa saawa sinambun Yinni. Wiya u ra tonu gari asirigii so. Domi u dera a kpa a gari asirigii yini gerua.

⁴⁸ Yera sina boko u Danieli kua ton boko win bandu so. Ma u nun kee baka dabinu ka. Yen biru, u nun kua Babilonin beran wirugii ka maa yen bwisigibun tonwero.

⁴⁹ Ma Danieli u sina boko kana u Sadaki ka Mesaki ka Abenego Babilonin bera ye nomu beria. Ma win tii u kua sina bokon bwisi keo.

3

Nebukanesaa u wooda we

bu win bwaroku wuraguu sa

¹ Sina boko Nebukanesa u bwāaroku wuraguu kua. Gen gunum mu sãa gɔm soonu wata. Gen yasum maa sãa gɔm soonu nɔɔba tia. Ba gu yōrasia batuma gaa sɔɔ ye ba mɔ Dura, Babilonin tem bera mi.

² Yera sina boko u dera ba tem mɛn sinambu kpuro mɛnna ka mɛn beri berikan wirugibu ka mɛn bwisi kɛɔbu ka mɛn siri kowobu ka be ba ra mɛn arumaniba bere ka sere maa mɛn wirugii be ba tie bu ka bwāaroku gen sāaru tore.

³ Ma tɔn be kpuro ba mɛnna. Ben baawure u yōra bwāaroku gen wuswaɔ bu ka gen sāaru tore.

⁴ Saa yera sina bokon barɔ u kpara u nɛɛ, bɛɛ bwesenu kpuro i swaa dakio i nɔ ye sina boko u bɛɛ yiiremɔ.

⁵ Ma i nua ba kɔba so ka guunu ka mɔrɔkunu ka baranu ka gāasu ka bara bwese ni nu tie, i ko i yiirawa i bwāaroku wuraguu ge sã ge sina boko u kua mi.

⁶ Wi u kun yiire u gu sãwa ba koo nùn kpɛɛwa mii mii dɔɔ boko wi ba sōruan suunu sɔɔ.

⁷ Yen sōna saa ye tɔn be, ba nua ba kɔbi yi ka guu ni so ka mɔrɔku ni, ka bara ni, ka gāa si, ba yiira ba bwāaroku wuraguu ge sãwa.

Danielin kpaasibu ita be,

ba yina bu bwāaroku ge sã

⁸ Yen dɔma te, Babilonigibu gabu ba seewa ba da ba Yuuba dɔmɛ sina bokon mi.

⁹ Ba nùn sōwa ba nɛɛ, sina boko, wunen hunde yu dakaa da!

¹⁰ Wunɛ sina boko, wuna a wooda wɛ a nɛɛ, baawure wi u nua ba kɔbi so ka guunu ka

mərəkunu ka baranu ka gāasu ka bara bwese ni nu tie, u yiire u bwāroku ge sã.

¹¹ Meya a maa nɛɛ, wi u kun yiire u gu sãwa bu nùn kp̄ɛyɔ d̄ɔ boko wi ba s̄rua s̄ɔ.

¹² Adama wee Sadaki ka Mɛsaki ka Abɛnɛgo, Yuu be a kua Babilonin tem beran wirugibu mi, ba ñ wunɛn wooda ye garisi gāanu. Ba ku ra wunɛn b̄nu sã. Meya ba ñ maa yiire ba wunɛn bwāroku ge sãwa.

¹³ Ye sina boko u gari yi nua, yera win m̄ru ya seewa u nɛɛ, bu doo bu Sadaki ka Mɛsaki ka Abɛnɛgo mwaama. Ma ba da ba bu mwaama ba ka na wi, sina bokon mi.

¹⁴ Ma sina boko Nɛbukanɛsaa u bu bikia u nɛɛ, ka gem, i yinawa i nɛn b̄nu ka nɛn bwāroku wuragu ge na kua mi sã?

¹⁵ T̄ɛ, i doo i n s̄ru sã. I n kpam nua ba k̄ba so ka guunu ka mərəkunu ka baranu ka gāasu ka bara bwese ni nu tie, i yiire kpa i bwāroku ge sã. I n yina, ba koo bɛɛ kp̄ɛwa mii mii d̄ɔ boko wi ba s̄rua s̄ɔ kpa n wa ñ n b̄u weren na u koo bɛɛ w̄ra saa nɛn n̄mun di.

¹⁶ Sadaki ka Mɛsaki ka Abɛnɛgo ba nùn wisa ba nɛɛ, yinni, sa ñ ka tii yinam̄.

¹⁷ À n sun kp̄ɛ d̄ɔ boko wi s̄ɔ, Gusun̄ wi sa s̄am̄ u koo kp̄i u sun yara d̄ɔ win min di kpa u sun w̄ra wunɛn n̄man di.

¹⁸ Baa ñ n mɛren na, a n ȳɛ ma sa ñ wunɛn b̄nu s̄am̄. Meya sa ñ maa wunɛn bwāroku ge yiiramɛ.

¹⁹ Ye u ben gari yi nua, yera u ka bu m̄ru kua. Ma u gerua u nɛɛ, bu d̄ɔ win kp̄aru sosio gem gem.

20 Ma u durɔ gbebunu gɔsa win tabu kowobu sɔɔ be ba dam bo u nɛɛ, bu Sadaki ka Mɛsaki ka Abɛnɛgo bɔkuo bu kpɛɛ dɔɔ boko wi sɔɔ.

21 Yera ba tɔn be mwa ba bɔkua, ma ba bu kpɛɛ dɔɔ boko wi sɔɔ ka ben yã ni ba doke sannu. Niya ben yabenu ka ben sokoto ka sere maa ben furɔsu.

22 Ma ba dɔɔ win kpãaru sosi nge mɛ sina bokon wooda dangia ye, ya gerua. Yera dɔɔ win yam susura tabu durɔ be go be ba Sadaki ka Mɛsaki ka Abɛnɛgo kpɛɛbu da mi.

23 Ma Sadaki ka Mɛsaki ka Abɛnɛgo ba wɔri dɔɔ boko wi sɔɔ nge mɛ ba ka bu bɔkua.

Danielin kpaasibu ita be,

ba ñ dɔɔ mwaare

24 Yera sina boko Nɛbukanesaa u nanda ma u seewa fia u be ba ra nùn bwisi kɛ bikia u nɛɛ, n ñ tambu itawa sa bɔkua sa kpɛɛ dɔɔ boko wi sɔɔ?

Ba nùn wisa ba nɛɛ, oo, mɛya.

25 Ma u bu wisa u nɛɛ, wee tambu nnɛwa na waamɔ ba sīimɔ dɔɔ boko win suunu sɔɔ. Ba ñ dɔɔ mwaare. Be kpuro ba maa kusiarewa ma ben nnɛse u ka wɔllun tɔnu weenɛ.

26 Saa ye sɔɔra Nɛbukanesaa u susi dɔɔ boko win bɔkuɔ u nɛɛ, Sadaki, Mɛsaki, Abɛnɛgo, bɛɛ Wɔrukoon sɔm kowobu, i yarima i na mini.

Ma ba yara dɔɔ boko win min di.

27 Yera wirugii be sina boko u raa soka ba menna mi, be kpuro ba wa ma dɔɔ kun dam mɔ durɔ be sɔɔ. Mɛya baa ben seri tia ya ñ dɔɔ mwaare. Ben yã ni ba sebua nu ñ dɔɔ numiɛ.

28 Ma Nɛbukanesaa u nɔɔgiru sua u nɛɛ, i Gusunɔ siaro wi u sãa Sadaki ka Mɛsaki ka Abɛnɛgon Yinni. Domi wiya u win gɔrado gɔrima u ka win bwãa be

ba nùn naane kua mi faaba ko. Ba ne sina bokon wooda yina, ba ñ ben wasin wahala garisi gãanu. Ba yina bu bũu goo sã ma n kun mɔ Gusunɔ.

²⁹ Tē wooda ye na wēemɔ wee, tɔnu baawure baa ñ n bwese teren na u sãa, ma u Gusunɔ, Sadaki ka Mesaki ka Abenegon Yinni gari kam gerusi, na kon de bu yēro bɔtiriwa, kpa win yenu gu ko bansu. Domi goo maa sari wi u koo kpĩ u tɔnu faaba ko nge mɛ.

³⁰ Yeniban biru, sina boko Nebukanɛsaa u Sadaki ka Mesaki ka Abenego aye bakanu wē Babilonin tem bera mi.

Nebukanɛsaan dosu yiruse

³¹ Sina boko Nebukanɛsaa u bwese ni nu wãa handunia sɔɔ kpuro tɔbura u nɛɛ, Gusunɔ u de i n alafia mɔ.

³² N man wēre n ka bɛɛ sɔ yĩrenu ka maamaaki be Wɔrukoo u man sɔɔsi.

³³ Win yĩre ni, nu kpã.

Maamaaki ye, win sinara.

Win banda kun kpeemɔ.

U ko n sãawa sunɔ sere ka baadommaɔ.

4

¹ Ne, Nebukanɛsaa, na wãa nen sina kpaarɔ ka bɔri yendu ka nuku dobu.

² Yera wɔkuru garu sɔɔ, na dosu gagu kua ge ga man berum mwa. Kãsi ni na wa sanam mɛ na kpĩ, nu man nanum mwa.

³ Yen sɔna na wooda yara na nɛɛ, Babilonin bwisigibu kpuro bu mennama nen mi kpa bu man dosu ge tubusia.

⁴ Yera dobo dobogibu ka s̄arobu ka b̄ūu sinambu ka Babilonin bwisigibu ba na. Na bu dosu ge s̄ōwa, adama ba kpana bu man gu tubusia.

⁵ Yen biru, Danieli wi ba sokum̄o ka n̄en b̄ūun ȳisiru Belitasaa u na. N deema b̄ūu geeba* ka n̄un w̄āa. Ma na n̄un n̄en dosu ge s̄ōwa.

⁶ Na n̄ε, wi, wi u s̄āa bwisigibu kpuron wirugii, na ȳε ma b̄ūu geebun hunde ya n̄un w̄āasi. Yen s̄ō, asiri gaa sari ye ya ka n̄un s̄ē. N̄en dosu ge wee. U man gu tubusio.

⁷ Sanam m̄ε na kp̄i, ye na dosa wee. D̄āru gara na wa ta ȳō handunian suunu s̄ō. D̄ā te, ta gunu too.

⁸ Ma ta dam m̄o. Ten gunum mu sosi sere mu w̄ollu girari. Handunian goonu n̄n̄εgibu kpuro ba tu waam̄owa.

⁹ Ten wurusu w̄ā ma ta mara siki siki n̄ge gandia. Te s̄ōra handuniagibu kpuro ba ra ben d̄ianu wa. Ten saar̄owa gbeeku ȳε yi ra s̄ō sure. Ten k̄āasi w̄oll̄owa gun̄osu su sokunu s̄āa. Te s̄ōra hunde koni baayere ya ra yen d̄ianu wa.

¹⁰ Ma na Gusun̄on ḡarado goo wa u sarama w̄ollun di.

¹¹ U n̄ōōguru sua u n̄ε, i d̄ā te k̄īȳō i sura kpa i ten k̄āasi b̄ōori b̄ōori. I ten wurusu w̄ako kpa i ten marum s̄ari i yari. Kpa gbeeku ȳε yi duki su saa ten saarun di. Kpa gun̄osu su se saa ten k̄āasin di.

* **4:5 b̄ūu geebu** - N̄εbukanesaa u ñ gina tuba ma Yinni Gusun̄owa u w̄āa ka Danieli. Yen s̄ōna u n̄ε, b̄ūu geeba ba Danieli somimo.

12 Adama i ten koo kpiriru derio tem sɔɔ
 ka ten gbini yakasɔ
 ta n bɔkua ka sisu ka sii gandun yɔni.
 Kpa ta n dirum soore
 ta n yakasu dimɔ nge gbeeku yɛɛ.

13 Bu tu tɔnun bwisikunu wunario.
 Kpa bu tu gbeeku yaan bwisikunu dokea.
 Kpa ta n sãa mɛ wɔɔ nɔɔba yiru.

14 Wooda ye, ya weewa saa Gusunɔn gɔradoban
 min di kpa tɔmbu kpuro bu ka gia ma Wɔrukoowa
 u bannu kpuro nɛni. Wi u kɔwa u ra nu wɛ. U ra wi
 ba n̄ mam garisi gãanu wɔlle sue.

15 Dosu gera mi, ge nɛ, Nebukanɛsaa na dosa. Tɛ,
 wunɛ Belitasaa, a man gu tubusio domi bwisigii be
 ba wãa nɛn tem mɛ sɔɔ kpuro ba kpana bu man gu
 tubusia. Adama wunɛ, kaa kpɔ yɛn sɔ bũu geeba ka
 nun wãa.

Danieli u dosu ge tubusia

16 Yera Danieli wi ba maa sokumɔ Belitasaa u
 nanda. Ma u biti soora saa fiiko. Ma Nebukanɛsaa
 u nɛɛ, Belitasaa, a ku de dosu ge, ka gen tubusianu
 nu nun biti ko.

Danieli u wisa u nɛɛ, yinni, dosu gen tubusianu
 nu ka wunen yiberɛba nɛra.

17 A dāru wa ta kpã. Ma ta dam mɔ. Ten gunum
 mu girari wɔllɔ. Ma ba tu waamɔ handunia gira
 kpuro.

18 Ten wurusu wã. Ma ta binu mara siki siki. Ma
 handuniagibu kpuro ba ben dɔanu waamɔ te sɔɔ.
 Gbeeku yɛɛ yi ra n wãa ten saarɔ. Gunɔsu su maa
 sin sokunu mɔ ten kãasi wɔllɔ.

19 Dãa te, ta sãawa wunε sina boko. Domi a kpãa a dam kua ma mu wøllu girari. Ma wunen bandun dam mu sãosira handunian goonu nne são.

20 Yen biru, a Gusunøn gɔrado goo wa u sarama wøllun di ma u nεε, i dãa te kãiyɔ i sura tu kam ko. Adama i ten koo kpiriru derio tem são mi, ka ten gbini ta n bøkua ka sisu, ka sii gandun yøni yakasu mi. Kpa ta n dirum soore ta n yakasu dimɔ nge gbeeku yeε sere wão nɔɔba yiru.

21 Nεn yinni, dosu gen tubusianu wee. Wɔrukoowa u nun win himba sãosi ye u kua wunen sã.

22 Ba koo nun gira tɔmbun suunu sãon di. Kpa a n wãa ka gbeeku yeε sannu. Kpa a yakasu di nge naa, a n dirum soore sere wão nɔɔba yiru sere a ka gia ma Wɔrukoowa u bannu kpuro neni. Wi u kãwa u ra maa nu wẽ.

23 Wooda ye ba wẽ ba nεε, bu dãa ten koo kpiriru ka ten gbini derio mi, yen tubusiana ba koo nun wunen bandu wesia saa ye a wura ma Wɔrukoowa u bannu kpuro neni.

24 Yen sã, sina boko, a de a nen gere wura. A de a gea ko a ka wunen durum wuna. A daa kãsa kpuro derio kpa a sãarobu wɔnwɔndu kua. Saa yera wunen alafia ya koo daka da.

Dosu gen gari yi koora

25 Yeniba kpuro ya sina boko Nεbukanesaa deema.

26 Ye n kua suru wøkura yirun biru, são teeru yera u sãimɔ win dii tεεra wøllɔ Babiloniɔ.

27 Ma u nεε, Babiloni wee, wuu bøkɔ ge na bana ka nen tiin dam ga n ka sãa nen sina kpaaru. Ga maa nen yiiko ka nen bεεε sãosimɔ.

28 Sanam me sina boko u gari yi gerumo u n kpa, yera no gaga nora wallun di ga nee, sina boko Nebukanesaa, a swaa dakio a no. Ba nun bandu yara.

29 Ba koo nun gira tambun suunu soon di. Kpa a n waa ka gbeeku yee sannu kpa a n yakasu dimo nge naa sere wo nooba yiru sere a ka wura ma Worukoowa u bannu kpuro neni. Wi u kwa u ra maa nu we.

30 Yande gari yi, yi Nebukanesaa deema. Ba nun gira tambun suunu soon di. Ma u yakasu dim wari nge naa u dirum soore. Ma win seri denya nge guno bakerun sansu. Ma win nii kaksu su denya nge gunogisu.

Nebukanesaa

u maa wure u kua tonu

31 Ma Nebukanesaa u nee, ye saa ye, ya doona, yera na noni seeya wallo. Ma nen bwisikunu wure nu kua tonuginu. Ma na Worukoo siara ka beere wi u waa sere ka baadommao. Wiya u yiiko kpuro mo. Win sinanda kun noru mo. Win bandu ta ko n wawa sere ka baadommao.

32 Baa handunian tambu kpuro ba n menna, ben dam kun saa gaanu win noni soo. U ra ko nge me u ki win gradoban suunu soo ka tambun suunu soo. Goo sari wi u koo kpi u win nomu deba n kun me u nun so u nee, mba u mo me.

33 Sanam me nen laakari ya wurama, yera ba maa man nen beere ka nen girima ka nen bandun yiiko kpuro wesia. Nen bwisi keebu ka nen sina asakpebu kpuro ba na nen mi ba man nen bandu wesia. Ma ten dam mu sosi mu kera yellu.

³⁴ Tē, nε Nεbukanesaa, na wəllun sina boko siara ka beεε. Na nùn wəlle sua. Domi ye u m̀ kpuro ya s̄awa gea. Win swεε kpuro yi s̄awa dee dee. U koo mam kpī u be ba tii suamə kawa.

5

Bεεsasaa u t̄ambu dim soka

¹ Nεbukanesaan biru, sina boko Bεεsasaa u bandu di. Yera s̄ə teeru u win sina asakp̄əbu n̄r̄əbu (1.000) dim soka. Ma ba tam n̄rumə wi ka be sannu.

² Ye tam mε, mu Bεεsasaa nuka, yera u ḡəra u nεε, bu win n̄ri wuragii ka sii geesugii yarama yi win baaba Nεbukanesaa u gurama saa Gusunən s̄a yerun di te ta w̄a Yerusalemuə. Kpa wi ka win sina asakp̄əbu ka win kur̄əbu ka win sinanibu bu ka yi tam n̄.

³ Yera ba ka n̄ri wuragii yi na, ba ka yi tam n̄rumə wi ka win t̄n be kpuro.

⁴ Tam n̄ru bi s̄ə, ba ben b̄nu siaramə n̄n bw̄arokunu ba kua ka wura ka sii geesu ka sii gandu ka sii w̄kusu ka d̄a ka kpenu.

⁵ Saa ye s̄əra sina boko u n̄mu gagu wa ga yarima mi fitilan yam bururam mu s̄əsire, ma ga yorumə sina kpaarun gana wəllə mi ba soo kpika t̄eni.

⁶ Yera u nanda, win wuswaa burisina. Win torora kara, u diirimə sere win d̄u winu soonamə.

⁷ Yera u n̄əgiru sua ka dam u nεε, bu nùn s̄ərobu ka Babilonin bwisigibu ka b̄u sinambu sokuama. Ye ba na, yera u nεε, wi u kpīa u yora yeni gara u ye tubusia u koo ȳəro wuran saba dokea kpa u nùn gurumusuru sebusia u nùn win bandun dam sukum w̄ u n ka s̄a t̄nu itase win bandu s̄ə.

⁸ Sina bokon bwisigii be kpuro ba dua mi yora ye, ya wāa. Adama ba kpana bu ye gari bu sere mam nεε, ba koo ye tubusia.

⁹ Ma ya sina boko nanda too sere win wuswaa burisina. Ma win sina asakpɔbun tii ba biti soora.

Danieli u yora ye gara

u tubusia

¹⁰ Sina bokon mero u sunɔ ka win sina asakpɔbun gari yi nua. Yera u dua mi ba mɛnnε ba t̄ɔɔ bakaru dimɔ. U nεε, sina boko, wunɛn hunde yu daka da! A ku nanda sere wunɛn wuswaa ya n burisinε.

¹¹ Domi goo u wāa wunɛn tem mε sɔɔ, wi u b̄uu geebun* hunde mɔ. U bwisi ka laakari mɔ nge b̄unu. Yen s̄ona wunɛn baaba Nεbukanεsaan waati sɔɔ, u n̄un kua s̄orobu ka dobo dobogibu ka Babilonin bwisigibun wirugii.

¹² Durɔ win ȳisira Danieli. Wiya sina boko Nεbukanεsaa u ȳisiru k̄a Belitasaa. Ba wa ma u bwisi ka ȳεε bakaru mɔ, ma u suka ka dosusu ka ḡaa ni nu s̄ɛn tubusianun k̄ɛru mɔ. N n mɛn na, a n̄un sokusio, u koo nun yora ye tubusia.

¹³ Yera ba ka Danieli da sina bokon wuswaaɔ. Ma sina boko u n̄un bikia u nεε, wuna Danieli wi? A s̄aawa Yuu ben turo be nɛn baaba sina boko u mw̄εrima Yudan tem di?

¹⁴ Ba man wunɛn gari s̄ɔɔwa ma b̄uu geeba ka nun wāa. Yen biru, a bwisi ka laakari gea mɔ a ka t̄onu ḡaa s̄ɛs̄oginu tubusia.

¹⁵ Wee ba ka man bwisigibu ka s̄orobu naawa bu ka man yora yeni garia kpa bu man yen tubusianu s̄ɔ. Adama ba kpana.

* **5:11 b̄uu geebu** - I wiru 4:5n tubusianu m̄εerio.

16 Na maa nua ma a ra tǎmbu gǎanu tubusie ni nu bu bitani mǎ kpa a dosu tubusia. Tē, à n kpīa a yora yeni gara ma a man yen tubusianu sǎwa, kon nun gurumusuru sebusia kpa n nun wuran saba dokea n nun nen bandun dam sukum wē. Kpa a ko tǎnu itase nen bandu sǎ.

17 Yera Danieli u nùn wisa u nē, yinni, a wunen kē ni tii yiiyo, n̄ kun mē a goo wē. Adama kon nun yora ye garia kpa n nun yen gari tubusia.

18 N n mēn na, yinni, a swaa dakio a nǎ. Wǎrukoo u wunen tundo Nēbukanesaa bandu wē ka bēere ka girima ka yiiko.

19 Dam mē u nùn wēn sǎ, bwesenu kpuro nu nùn nasie sere nu ra n diirimǎ win wuswaa. Ye u kī, yera u ra ka tǎnu ko. U koo kpī u nùn go, n̄ kun mē u nùn deri, n̄ kun mē u nùn wǎlle sua, n̄ kun mē u nùn taare.

20 Adama saa ye sǎ, u tii sua u gǎru bǎbia, yera Gusunǎ u nùn yara bandun di ma u gina nùn yiiko ye mwaari.

21 U nùn wuna tǎmbun suunu sǎn di. Ma win bwisikunu gǎsia nge gbeeku yaaginu. U da u wǎa ka ketē gbeekinu sannu ma u yakasu dimǎ nge naa u dirum soore sere u ka wura ma Wǎrukoowa u bannu kpuro nēni. Wi u kīwa u ra maa nu wē.

22 Wee, wunē maa Bēesasa, wunē wi a sǎa win bii, baa mē a ye kpuro yē, a yina a tii kawa.

23 Ma a tii sue Yinni Wǎrukoon wuswaa. A dera ba ka win sǎa yerun nǎri na i ka tam nǎra wunē ka wunen sina asakpǎbu ka wunen kurǎbu ka wunen sinanibu. Ma a seewa a wunen būnu siaramǎ n̄n bwǎarokunu ba kua ka sii geesu ka wura ka sii gandu ka sii wǎkusu ka dǎa ka kpenu, baa mē nu n̄ gari nǎmǎ, nu n̄ yam waamǎ, nu n̄ maa gǎanu

yẽ. Adama Gusunɔ wi u wunen wāaru neni, a ñ nùn bɛɛɛ wẽ.

²⁴ Yen sōna u nāmu ge gārima ge ga yora ye kua.

²⁵ Ye ba yorua mi wee, ba gara, ba gara, ba yīira, ba bōnu kua.

²⁶ Yen tubusianu wee. Ba gara, ya gerumōwa Gusunɔ u wunen bandun sanam gara ma u tu nōru koosia.

²⁷ Ba yīira, ya gerumōwa ba wunen bunum yīira ba deema a ñ bunu.

²⁸ Ba bōnu kua, ya maa gerumōwa ba wunen bandu bōnu kua. Ma ba tu Mɛdiba ka Pɛɛsiba wẽ.

²⁹ Yande mi kɔ, Bɛɛsasaa u nɛɛ, bu Danieli gurusuru sebusio kpa bu nùn wuran saba dokea kpa bu kpara ma u kua tōnu itase win bandu sɔɔ.

³⁰ Dɔma ten wōkura ba Bɛɛsasaa Babilonin sina boko wi go.

6

¹ Ma Darusi wi u sāa Mɛdin bweseru u bandu di. Saa ye, u mōwa wōɔ wata ka yiru.

Danielin yiberɛba

ba nùn yina beria

² Darusi u tōmbu wunaa teeru gōsa ba n sāa win tem beri berikan wirugibu.

³ Ma u tōmbu ita gōsa u bu kua wirugii ben tōnwerobu. Ben miya wirugii be, ba ko n da nɛ bu ben sōma tusia. Kpa sunɔ u ku raa ka asara wa. Danieli u sāawa tōnwerobu ben turo.

⁴ U beri berikan wirugii be, ka ben tōnwerobu bwisi kere. Yen sōna sina boko u bwisika u nùn ko tem mɛ kpuron wirugii.

⁵ Saa ye sɔɔra Danielin tɔnwerosii be, ka beri berikan wirugii be, ba nɔɔ tia kua bu ka nùn toraru garu mani sina bokon bandun swaa sɔɔ. Adama ba n̄ toraru garu wa wi sɔɔ. Domi u sãawa naanegii, u n̄ k̄sa gaa koore. U n̄ maa sɔmburu garu atafiiru koore.

⁶ Yera tɔn be, ba nɛɛ, sa n̄ gãanu ganu wasi su Danieli mani ma n kun mɔ ye ya sãa win Gusunɔ sãarun gari baasi.

⁷ Ma ba nɔɔ tia kua ba da sina bokon mi ba nɛɛ, yinni, wunɛn hunde yu daka da!

⁸ Bɛsɛ beri berikan wirugibu ka tɔnwerobu ka siri kowobu ka wunɛn wesianɔsibu, bɛsɛ kpurowa sa nɔɔ tia kua a ka wooda yara ye ya gerumɔ baawure u nun sã sere sɔɔ tɛna. Wi u ye yina ma u bũu goo n̄ kun mɛ tɔnu goo sãwa sere n ka ko sɔɔ tɛna ye, ba koo yẽro kpɛɛwa wɔru m̄i sɔɔ gbee sinansu wãa.

⁹ Tɛ yinni, a wooda ye sireo a nɔma doke kpa yu ko nge Mɛdiba ka Pɛɛsiban wooda ye ba ku ra k̄si.

¹⁰ Ma sina boko u wooda ye nɔma doke ba ye yara.

Ba Danieli kpɛɛ

gbee sinansun wɔru

¹¹ Saa ye Danieli u nua ma ba wooda ye nɔma doke, yera u da win gidambisan wɔllɔ u dua yen dii sɔɔwɔ gɛn fenenti ya wukiare Yerusalemun bera gia. Miya u yiira u kanaru kua u Gusunɔ siara nge mɛ u ra ko t̄ru baatere n̄n ita.

¹² Yera sɔɔ teeru tɔn be, ba nùn duwi ba deema wee u Gusunɔ kanamɔ u somiru bikiamɔ.

¹³ Yen biru, tɔn be, ba yara ba da sina bokon mi ba nùn wooda ye yaayasia ba nɛɛ, n̄ n̄ wuna a wooda

yara ye ya gerumɔ bu nun sã? N n̄ wuna a n̄εε, ma goo ù n bũu goo n̄ kun m̄ε t̄anu goo sãwa s̄o tenan baa s̄o, ba koo ȳero kp̄εewa w̄oru ge s̄o, mi gbee sinansu wãa?

Ma sina boko u wura u n̄εε, wooda ye, ya wãawa dim dim nge m̄ε M̄ediba ka P̄eesiban wooda ya sã. N n̄ koorɔ bu ye k̄osi.

¹⁴ Ma ba n̄εε, too, wee, Danieli wi u sãa Isireliban turo be ba mw̄erima Yudan di, u n̄ nun garisi gãanu, u n̄ maa wunen wooda ye a n̄omu doke mi m̄em̄ n̄ōw̄ε. U ra win Gusunɔ kan̄ewa t̄oru baatere n̄n̄ ita.

¹⁵ Ye sina boko u gari yi nua, yera win nukura sankira gem gem. Ma u ḡoru doke u Danieli yara wooda ye s̄on̄ di. Ma u kookari kua sere s̄o u ka dua.

¹⁶ Adama t̄an be, ba kpam m̄enna ba da sina bokon mi ba n̄εε, a yaayo ma M̄ediba ka P̄eesiban wooda ya ku ra k̄osi sina boko ù n̄ ye n̄oma doke.

¹⁷ Yera sina boko u wooda w̄ε u n̄εε, bu Danieli yarama bu kp̄εe w̄oru ge s̄o, mi gbee sinansu wãa mi. Saa yera u n̄n̄ s̄ōwa u n̄εε, Gusunɔ wunen Yinni wi a sãamɔ baadomma mi, u nun faaba koowo.

¹⁸ Ma ba kpee bakaru tama ba ka w̄oru gen n̄ō k̄oru. Yera sina boko u win taabu ka win sina asakp̄obun ȳireru doke kpee ten w̄all̄o, goo u ku raa ka Danieli faaba ko.

¹⁹ Yen biru, u wura win sina kpaarɔ. W̄aku te, u n̄ di, u n̄ n̄ra, u n̄ maa kpun̄ε sinani goon b̄aku. M̄eya u n̄ maa dweeye d̄oma te.

Danieli u yara baani

²⁰ Yera sina boko Darusi u seewa buru buru yellu u da w̄oru gen mi fuuku fuuku.

21 Ye u yam mi turuku kua, yera u Danieli sokum wəri ka nuku sankiranu u m̀, Danieli Gusunən səm kowo, Gusunə wi a ra n sãamə wērabu sari mi, u kpīa u nun wəra gbee sinan sin nən di?

22 Saa yera Danieli u ǹn wisa u nεε, yinni, wunən hunde yu dakaa da!

23 Gusunə nən Yinni u win gərado gərima u gbee sinan sin nəs u bəkua. Su n̄ man mεera gaa kue domi u wa ma na n̄ toraru garu kue win wuswaaə ka maa wunən wuswaaə.

24 Yera sina bokon nukura dora ma u wooda wē u nεε, bu Danieli yarama saa wəru gen min di. Ye ba Danieli yarama, ba n̄ mεera gaa wa win wasi sə. Domi u Gusunə win Yinni naanε sãa.

25 Ma sina boko u wooda wē u nεε, bu tən be ba raa Danieli taarε wē mi mwaama bu kp̄εε wəru ge sə, be ka ben bibu ka ben kurəbu kpuro. Tən be, bu sere mam turi wəru gen temə, gbee sinan si, su bu s̄sukawa su kukunu kəsuka.

26 Yen biru, sina boko u bwesenu kpuro tirenu yorua u nεε, alafia ya n̄ sosimə bεε sə ya n̄ də.

27 Wooda ye na w̄εmə wee. Be ba w̄a nən tem sə kpuro gesi, bu de bu Gusunə Danielin Yinni nasia kpa bu ǹn bεεε wē.

Domi u s̄awa waso.

U ko n̄ w̄awa sere ka baadommaə.

Win bandu ta n̄ kpeemə.

Ten dam mu ko n̄ w̄awa sere ka baadommaə.

28 Wiya u ra tən u wəre u faaba ko.

U ra maamaakiba ka ȳrenu ko wəllə ka temə.

Wiya u Danieli wəra gbee sinansun nəsun di.

29 Darusin bandun waati ye sə, Danieli u kua tən boko sere n̄ ka girari Sirusi P̄εsin bandu sə.

7

*Danieli u gbeeku yεε nnε wa**dosu sɔɔ*

¹ Bεεsaa Babilonin sina bokon bandun wɔɔ gbi-
ikuu sɔɔra Danieli u dosa. U kāsiru wa saa ye u kpĩ
win kpin yerɔ. Yen biru, u yorua ye n weenε tambu
bu gia dosu ge sɔɔ.

² U gerua u nεε, ye na wa kāsı te sɔɔ wɔkuru wee.
Na woo gagu wa ga na wɔllun beri berika nnεn di
ga nim wɔku bɔkɔn nim so.

³ Yera gbeeku yεε beke nnε yi yarima nim wɔku
gen min di, yen gaa kun ka gaa weenε.

⁴ Ye na gbia na wa ya ka gbee sunɔ weenε ma ya
gunɔ bakerun kasa mɔ. Ye na maa mεera, yera na
wa ba kasa ye wuna. Ma ba yen tii seeya ba yɔrasia
nge tɔnu. Ma ba ye tɔnun bwisikunu dokea.

⁵ Yen yiruse ya ka yaa gɔba weenε ma ya ka yēsi
tia yɔ. Yēsan kukunu itawa ya nɔɔ beri. Ma ba ye
sɔɔwa ba nεε, yu seewo yu yaa mwε.

⁶ Yen biru, na itase wa ya ka musuku gbeeku
weenε ma ya kasa nnε mɔ yen biru wɔllɔ. Ma ya
winu nnε mɔ. Ba ye yiiko wē yu ka bandu di.

⁷ Yeniban biru, yera na yaa nnese wa nεn kāsı te
sɔɔ. Yaa ye, ya nanum mɔ. Ya maa dam mɔ too. Ma
ya don sisugii bakanu mɔ. Yà n yaa mwa, ya ra yaa
yen kukunu kəsukuwa kpa yu di. Ye ya tiara kpa
yu taaku taaku. Yaa ye, ya n ka yεε gbiikii yi weenε.
Kɔbi wɔkura ya mɔ.

⁸ Ye na kɔbi yi mεera sã sã, yera na kɔbu piibu
gagu wa ga yarima yen wirun di ga wãa yiɔnɔn
suunu sɔɔ. Kɔbu piibu ge, ga kɔbi wɔku ten ita

wuka. Ga nɔni mɔ nge tɔnu, ga maa nɔɔ mɔ ga gari mɔ ka tii suabu.

Gusunɔn siribu

⁹ Ye na mɛɛra tii, yera na wa ba sina kitaru yiimɔ. Ma na goo wa nge durɔ tɔkɔ u na u sina win sina kitaru sɔɔ. Yɔa kpikinu fara farawa u doke. Ma win seri yi buriri fem fem. Win sina kita te, ta ballimɔwa nge dɔɔ yari bakaru. Mɛya maa ten naasun tii.

¹⁰ Ma dɔɔ yari bakaru ta yarimɔ win sina kita ten min di ta kokumɔ nge nim. Gusunɔn gɔradoba nɔrɔm nɔrɔm ba na ba nɔn sɔamɔ. Ma ben gabu ba yɔ win wuswaaɔ. Siri kowobu ba na ba sina. Ma ba tirenu wukia.

¹¹ Ye na kɔbu piibu ge mɛɛra ga tii sua gari gerumɔ, yera ba na ba yaa ye go, ba ye sua ba kpɛɛ dɔɔ boko sɔɔ.

¹² Gbeeku yeɛ yi yi tie, ba yin dam wɔra. Adama ba dera yi wɔa sere saa gaa.

¹³ Wɔku te, kɔsi te sɔɔ, ye na maa wa wee. Na goo wa u sarama wɔllun di guru wii wuroru sɔɔ. Ma u da durɔ tɔkɔ win mi gia. Ma ba nɔn susisia win wuswaaɔ.

¹⁴ Ba nɔn bandu ka bɛɛɛ ka yiiko wɛ. Ma ba nɔn gɔanu kpuro nɔmu sɔndia. Bwesenu kpuro nu nɔn sɔwa. Win banda kun nɔru mɔ. Ta ko n wɔawa sere ka baadommaɔ.

Kɔsinun tubusianu

¹⁵ Nɛ Danieli nɛn bwɛra kun kpunɛ domi kɔsi ni na wa mi, nu man nanda.

¹⁶ Yera na gɔrado ben turo susi be ba wɔa mi. Ma na nɔn bikia na nɛɛ, mba gari yi kpuron tubusianu. U man sɔɔwa u nɛɛ,

17 gbeeku yεε beke nne ye, ya sãawa sinambu nne be ba koo bandu di di dunia sɔɔ.

18 Yen biru, Wɔrukoo u koo de win tɔn dεerobu bu bandu mwa ba n dii sere ka baadommaɔ.

19 Ka mε, na kasu n gbeeku yaa nne ye ye ya ñ ka ita yeɔnɔ weene min tubusianu gia dee dee. Domi yaa ye, ya nanum mɔ too. Yen donnu nu sãawa sisu ma yen nikisu su sãa sii gandu. Yà n yaa mwa ya ra yen kukunu kɔsukuwa kpa yu di. Yen ye ya tiara kpa yu taaku taaku.

20 Na maa kasu n kɔbi wɔku ten tubusianu gia te ya mɔ yen wirɔ ka sere maa kɔbu piibu ge ga yarima yen wirun di ga wãa yionɔn suunu sɔɔ. Kɔbi wɔku ten ita ya wɔruka yen wuswaaɔ. Ga nɔni mɔ, ga nɔ mɔ, ma ga gari mɔ ka tii suabu, ga maa nanum mɔ ga yionɔ kere.

21 Ma na kɔbu piibu ge wa ga ka Wɔrukoon tɔn dεerobu tabu mɔ ga bu kamiamɔ.

22 Adama durɔ tɔkɔ wi, u na u Gusunɔn tɔn be gem wẽ. Sanam mε saa ya tura ma ba bandu di.

23 Ma durɔ wi, u man tubusia u nεε, yaa nne ye, ya sãawa bandu nne te ba koo swĩ handunia yeni sɔɔ. Ban te, ta ñ ka garu weene. Ta koo handunia kpuro go tu taaku tu munia muku muku.

24 Kɔbi wɔku te, ta sãawa sinambu wɔkuru be ba koo ban te di. Yen biru, sunɔ goo wi u ñ ka ben goo weene u koo sinambu wɔku ten ita bandu yara kpa u bandu di.

25 Sunɔ wi, u koo Wɔrukoo gari kam gerusi kpa u win tɔn dεerobu nɔni sɔ. U ko n maa kĩ u saaba ka woodaba kɔsi. Ba koo nùn tɔn dεerobu nɔmu sɔndia sere saa ita ka bɔnu.

26 Yen biru, Yinni Gusunɔ u koo sunɔ wi siri, kpa u nùn bandu yara mam mam sere ka baadommaɔ.

²⁷ Yen biru, ba koo ban ni nu wāa handunia sōo kpuron dam ka nin yiiko Wərukoön tən dεerobu nōmu bεria. Win bandu ta ko n wāawa sere ka baadommāo. Wiya sinambu kpuro ba koo sā kpa bu nūn mēm nōowa.

²⁸ Ye nε Danieli na wa yera mi. Ye na ye bwisika, na nanda ma nεn wuswaa burisina. Adama na ye kpuro berua nεn gōruo.

8

Danieli u yāa kinεru

ka boo wa kāsiru sōo

¹ Bεεasaan bandun wōo itase sōo, nε Danieli na kāsiru wa te na raa wa baasi.

² Sanam mε na kāsi te mεera n man sāare na wāa wuu bōkō ge ba mō Susiō Elamun temō. Ma n sāare na wāa daa te ba mō Ulain bōkuo.

³ Ye na nōni seeya na mεera, yera na yāa kinεru wa ta kōbu bakanu yiru mō ta yō daa ten dee deeru. Kōbu teeru ta teeru dēebu kere. Te ta dēebu bo mi, tera ta kpia dākuru.

⁴ Yera yāa kinε te, ta ten kōbi soomō sōo duu yeru gia ka sōo yēsān nōm geu gia ka sōo yēsān nōm dwaru gia. Yaa gaa sari ye ya koo ka tu gabirina. Goo maa sari wi u koo ten yibere wōra ten nōman di. Ta mōwa ye ta kī. Ma ta kpēamō ta dam mō.

⁵ Sanam mε na laakari mō, yera na mεera ma na boo wa ga yarima saa sōo duu yeru gian di ka duki baka ga tem bōsu ma n sāare ga n tem dεke. Boo ge, ga kōba nanumgia mō gen nōnin baa sōo.

⁶ Ma ga tura sere yāa kinε ten mi, te na raa wa ka kōbi yiru mi, ta yō daa ten dee deeru. Ma ga yāa kinε te gure ka gen dam kpuro.

⁷ Na gu wa ga yãa te susi ka m̄aru ga tu so ga k̄abi b̄oaka. Yãa te, ta kpana tu ka tii yina. Ma ga tu sura tem̄o ga yasisim̄o. Goo sari wi u tu w̄ora gen n̄oman di.

⁸ Ma boo ge, ga kp̄ãa. Ye ga kp̄ãa ga kpa, yera k̄aba baka ye, ya b̄oara. K̄aba yen ayer̄owa k̄abi n̄ne nanungii yi kpia. Ma yi m̄era handunian goonu n̄ne kpuro s̄o, yen baayere goo teeru gia.

⁹ Saa k̄abi yin tian di, k̄abu piibu gaga yara ga kp̄ãa s̄o ȳesan n̄om dwaru gia ka s̄o yari yeru gia ka sere tem m̄e mu gea bo gia.

¹⁰ Ma ga seewa ga w̄ollun tabu kowobu girari ma ga ben sukum ka kperi surura tem̄o ga taaka.

¹¹ Ma ga maa seewa ga tabu kowo ben guro guro seesi. Ma ga bururu baateren ȳaku te ba ra n̄n̄ kue ȳoras̄ia. Ma ga win s̄aa yeru k̄osuka.

¹² Ga w̄ollun tabu kowobu ka baadomman ȳakunu n̄oma doke ga kamia toranun s̄o. Ma ga gem kasa kua tem̄o. Ye ga bwisika gu ko kpuro, ya gu koorawa.

¹³ Ma na t̄an d̄ero goon gari nua. Yen biruwa t̄on d̄ero goo u gbiikoo wi bikia u n̄e, sere saa yer̄a ba ko n̄ baadomman ȳaku ten kobu ȳorasie. Sere saa yer̄a kam kobu ko n̄ w̄aa gem sarirun s̄o. Sere saa yer̄a s̄aa yee te, ta ko n̄ disi duure m̄esum. Sere saa yer̄a ba ko n̄ w̄ollun tabu kowo be taakum̄o.

¹⁴ Ma gbiikoo wi, u wisa u n̄e, sere t̄ãnu n̄ar̄obun suba yiru ka gooba wun̄obun (2.300) baa ȳa n̄ doona. Yen biruwa ȳaku yee te, ta koo wurama ta n̄ d̄ere nge yellu.

K̄asi ten tubusianu

15 Sanam me ne Danieli na kãsi te waamã, ma na kasu tu man yeeri, yera na gãanu wa nu ka tãnu weene nu yã nen wuswaaã.

16 Ma na maa goon nã nua daa te ba m̀ Ulain suunun di. U nãguru sua u nee, Gabirie, a durã wini kãsi te tubusio.

17 Ma u man susima. Ye u man turuku kooma, yera berum man mwa. Ma na wãruma temã. U man sãwa u nee, tãnun bii, a de yi nun yeeri. Kãsi te, ta wãawa sanam dãakim sã.

18 Sanam me u ka man gari m̀, yera biti baka man mwa. Ma na siruru tem girari. U man baba u seeya u yãrasia mi na raa wãa.

19 Yen biru, u maa man sãwa u nee, wee kon nun sã ye ya koo na Yinni Gusunã mãrun tãru sã sanam dãakim sã.

20 Yã kinẽ te a wa ta kãbi yiru mã mi, ta sãawa Mediba ka Peesiban sinambu.

21 Boo ge, ga sãawa Geresin sunã. Kãba baka ye ya bãkira mi, ya sãawa sunã gbiikoo.

22 Kãba nne ye ya kpia baka ye ya bãkiran min di, ya sãawa sinambu nne gabu be ba koo yari sunã gbiikoo win min di. Adama ba ñ dam wasi nge wi.

23 Sinambu nne yen bandu tã n kpa, ma ba durungibu kpeerasia, sunã goo u koo yari u tii sua kpa u n tãmbu nãni wãkubu yẽ.

24 Win dam mu koo nuuru ko n ñ mã ka win tiin dam. U koo gãa dabinu kam koosia ye ya ñ ka nã gerurã. Win ye u m̀ kpuro ya koo nùn koora. U koo bwese damginu go ka maa Gusunã tãmbu.

25 U koo tii sua win dukian sã ka win bwisin sã. U koo tãn dabinu go be ba wãa bãri yendu sã. U koo mam sina boko seesi. Adama u koo kãsikira goo u kun nùn babe.

²⁶ Kāsi te a wa tōnu nārəbun suba yiru ka gooba wunəbun (2.300) sō, ta sāawa gem. A ye nenuə asiri sō. Domi ya wāawa sanam dāakim sō.

²⁷ Ma ne Danieli na kua sō dabiru na barə. Na n̄ dam mə. Yen biruwa na seewa na nen səmburu mə te sina boko u man wē. Ma na wāa nandabu sō kāsī ten sō. Domi ta n̄ man yeeri.

9

Danieli u kanaru kua

win təmbun sō

¹ Saa ye Darusi, Asuresin bii, Mēdin bweseru u bandu dii Babilonin temə,

² win bandun wō gbiikuu sō, Danieli u tirenu mērimə ma u girari mi Yinni Gusunə u win sōmə Yeremi sōwa u nee, wō wata ka wəkura Yerusalemu ya ko n sāa bansu.

³ Ma u nō bōkua u saaki deewa u tii torom wisi nuku sankiranun sō. Ma u kanaru koosi Yinni Gusunən mi giā,

⁴ u win təmbun toranu tuuba mə.

U nee, Yinni Gusunə, a kpā ma sa nun nasie. A ra wunen nō mwēru yibie kpa a wunegibu kīru sōsi be ba nun kī ba wunen woodaba mēm nōwamme.

⁵ Sa tora, sa daa kōsa kua, sa sāa nuku kōsurugibu, sa wunen gari yina, sa maa wunen woodaba sara.

⁶ Sa n̄ wunen sōməbu swaa daki sanam mē ba bēsen sinambu ka bēsen wirugibu ka bēsen baababa ka bēsen tōmbu kpuro wunen gari sōwa.

⁷ Yinni Gusunə, a sāawa gemgii. Bēsera sa tora. Ma sa wāa sekuru sō gisə bese Yudaba ka be ba wāa Yerusalemu ka Isireliba kpuro be a yarinasia tontondeə ka turukuə yèn sō sa n̄ nun mēm nōwwe.

⁸ Yinni, wee sa sekuru sɔɔwa beɛe ka beɛen sinambu ka beɛen wirugibu ka beɛen baababa. Domi sa nun torari.

⁹ Gusunɔ beɛen Yinni, a sun suuru kuo wunen wɔnwɔndun saabu baa mɛ sa wunen gari yina.

¹⁰ Sa ñ maa wunen gere swaa daki su sere nɛɛ, sa ko wunen woodaba swĩ ye wunen sɔmɔbu ba sun nɔɔsia.

¹¹ Mɛya beɛe Isireliba kpuro sa wunen woodaba sara, sa ñ wunen gere swaa daki. Sa tora. Yen sɔna bɔri yi a dera wunen sɔm kowo Mɔwisi u yorua woodan tireru sɔɔ yi sun di.

¹² Nge mɛya a dera wunen gari yi koorɔ yi a nɛɛ, kaa beɛe ka beɛen wirugibu kua. A dera Yerusalemu ya nɔni swãaru wa tɛn bweseru ba ñ waare gam.

¹³ Wahala ye kpuro, ya sun deema nge mɛ Mɔwisi u yorua woodan tireru sɔɔ. Ka mɛ, sa ñ beɛen daa kɔsa deri su wunen gem swĩ kpa su wunen kĩ geeru kasu.

¹⁴ Gusunɔ beɛen Yinni, wahala ye a nɛɛ, sa ko wa, yera ya sun deema. Ye a kua kpuro ya sãawa dee dee. Beɛera sa ñ nun mɛm nɔɔwɛ.

¹⁵ Gusunɔ beɛen Yinni, ye a sun yarama Egibitin tem di, wunen dam mu sɔɔsira. A yĩsiru yara te ta wãa sere ka gisɔ. Adama beɛe, sa durum ka daa kɔsa kua gem gem.

¹⁶ Tɛ Yinni, na nun kanamɔ wunen durom sɔ, a de wunen mɔru yu doona wunen wuu Yerusalemun min di, ge ga wãa wunen guu te a gɔsan wɔllɔ. Domi be ba sun sikerene ba Yerusalemu ka beɛe wunen tɔmbu gema beɛen toranu ka beɛen baababan daa kɔsan sɔ.

¹⁷ Gusunɔ, a nen nɔɔ swaa dakio kpa a nen kanaru nɔ. A wunen sãa yee te ta bansu sãa mi mɛerio

wunen yĩsirun sō.

¹⁸ Gusunō nen Yinni, a swaa dakio a nō. A nōni seeyo a wuu ge ba ka wunen yĩsiru sokumō mēeri nge mē ga bansu kua. Sa yē ma besen dēerara kun tura su ka nun gāanu ganu kana. Adama wunen wōnwōn bakarun sōna sa nun yeni kanamō.

¹⁹ Yinni, a besen kanaru nōwō kpa a sun suuru kua. A besen gere swaa dakio kpa a ko ye sa bikia. A ku de n te wunen yĩsirun sō. Domi wuna a wuu ge ka tōn be kpuro mō.

Gabiriε u kāsiru tubusia

²⁰⁻²¹ Sanam mē Danieli u kana te mō u gari gerumō u ñ kpa, u wi ka win tōmbun toranu tuuba mō, ma u Gusunō win Yinni kanamō win sāa yee dēera ten sō, yera durō wi, Gabiriε wi u raa wa win kāsī gbiikiru sō, u nùn yōsima ka dam u sura win bōkuō saa yē sō ba ra yokan yākuru ko.

²² U ka nùn gari kua u nēε, na nawa wunen mi, n ka nun kāsī te tubusia.

²³ Saa yēn di a wunen kanaru torua, Gusunō u tu mwa. Yen sōna na nun win gari sōbu na, domi Gusunō u nun kī. N n mēn na, a swaa dakio n nun kāsī te tubusia.

²⁴ Saa nōba yirun nōn wata ka wākura Gusunō u himba kua yu doona u sere wunen tōmbu ka wunen wuu dēerō yakia toranu ka kōsa kpuron di. Yen biru, u koo bu ben toranu suuru kua kpa u bu gem wē sere ka baadommaō. Gusunōn sōmōbun gari ka kāsīnun baa ya koo doona kpa tōn dēero goo u ko sunō.

²⁵ N n mēn na, a bwisikuo kpa a tubu. Saa mìn di ba wooda wē bu Yerusalemu sōmē bu bani, sere wirugii wi Gusunō u gōsa u ka na, ya koo kowa saa

nɔɔba yirun nɔn nɔɔba yiru. Yen biru, ba koo yen swɛɛ sɔmɛ ka yen gb̄araru saa nɔɔba yirun non wata ka yiru sɔɔ. Saa ye, ya ko n s̄awa wahalan saa.

²⁶ Saa nɔɔba yirun nɔn wata ka yiru ye, yà n doona, ba koo wirugii wi Gusunɔ u gɔsa go. Goo sari wi u koo ka nùn yina. Kpa sunɔ kpaɔ ka win tabu kowobu bu wuu ge, ka s̄a yee te wisire bu kɔsuku kpa ba n asɔɔ m̀ sere Gusunɔ u ra ka nùn kpeerasia nge mɛ u yi.

²⁷ Wirugii wi, u ko n ka tɔn dabiru nɔɔ tia s̄a sere saa nɔɔba yiru. Saa ita ka bɔnun biru, u koo de yākunu ka abɔnu nu kpe kpa u ḡa kɔsunu ko s̄a yerɔ ǹn bweseru goo kun koore sere kam koo bi Yinni Gusunɔ u yi win s̄ɔ bu ka nùn deema.

10

Danieli u tɔnu wa

Tigirin daarɔ k̄asiru sɔɔ

¹ Sirusi, Pɛɛsin sina bokon bandun w̄ɔɔ itase sɔɔ, Yinni Gusunɔ u ka Danieli gari kua wi, wi ba maa m̀ Belitasaa. Gari yi, yi s̄awa gem. Yi ka nɔni sw̄aa bakaru yā te ta koo na. Ma gari yi, yi nùn yeeri. Saa ye s̄ɔra u k̄asi te tuba.

² N deema u w̄aa nuku sankiraru sɔɔ alusuma ita.

³ Alusuma ita ye sɔɔ, u n̄ d̄ia geenu ganu diire. U n̄ yaa tende. Tam kun maa win nɔɔ duure. Mɛya u n̄ maa tii gum saware.

⁴ W̄ɔɔn suru gbiikoon s̄ɔɔ yɛnda nnɛse sɔɔ, u w̄aa u ȳɔ daa te ba m̀ Tigirin b̄okuɔ.

⁵ Yera u nɔni sua u durɔ goo wa u yānu doke ni ba kua ka w̄ɛɛ damgii ma u kpaka s̄ɛke ye ba kua ka wura ye ya wee Ufasin di.

⁶ Win wasi yi ballimɔ nge kpee ni nu wuru beku nɔni mɔ, ma win wuswaa ya ballimɔ nge guru maakinu. Ma win nɔni yi ballimɔ nge dɔɔ yari, ma win gāsenu ka win naasu sãa nge sii gan te ba wɔriasia. Ma win nɔɔ ga nɔɔra nge tɔn dabinun nɔɔ.

⁷ Danieli turowa u kãsi te wa. Tɔn be ba ka nùn wãa mi, ba ñ tu wa. Adama ba nanda ba duki sua bu ka kuke.

⁸ Wi turowa u yɔra ma u kãsi te wa. Win wuswaa ya burisina. Ma win gɔma dwiyya u dam bia.

⁹ U durɔ win nɔɔ nua ma u nanda u wiru tem girari.

¹⁰ Yera nɔmu gaga nùn baba ma u diira u dũu winu ka nɔm taranu soonamɔ.

¹¹ Ma u nɛɛ, kīnasi Danieli, a de gari yi, yi kon nun sɔ, yi nun yeeri, kpa a se a yɔra mi a wãa mi. Domi ba man gɔrimawa wunen mi. Ye u nùn gari yi sɔɔwa u kpa, yera Danieli u seewa u yɔra ma u diira.

¹² Durɔ wi, u gerua u nɛɛ, Danieli, a ku bɛrum ko. Domi saa dɔma tɛn di gari yi, yi nun yeeri, ma a tii kawa Gusunɔ wunen Yinnin wuswaaɔ, saa dɔma ten diya Gusunɔ u wunen kanaru nua. Yen sɔna na na.

¹³ Pɛɛsiban sina boko u man seesi sɔɔ yɛnda tia ma na sina win bɔkuɔ. Adama wee Miseli wɔllun tabu kowobun sunɔ turo u na u man somi.

¹⁴ Tɛ, na nawa n ka nun tubusia ye n koo wunen tambu deema sia. Domi sian gariya kãsi te, ta ka yã.

¹⁵ Saa ye u nùn gari yi sɔɔmɔ, yera wi, Danieli u tuka ma u mari.

¹⁶ Yera u gãanu wa nu ka tɔnu weene ma nu na nu win nɔɔ baba. Ma u nɔɔ wukia u nɛɛ, nɛn Yinni, nɛn wuswaa ya burisina, na ñ maa dam gam mɔ kãsi te na wan sɔ.

¹⁷ Ne wi na sãa wunen sãm kowo, amõna kon ka kpĩ n ka nun gari ko. Domi na ñ dam gam m̃.

¹⁸ Wi u ka t̃nu weenε mi, u maa nùn baba u dam kã.

¹⁹ Yera u nùn s̃õwa u nεε, a ku berum ko dur̃õ kĩnasi, alafia ya n ka nun wãa. A tii dam k̃εỹõ. Ye u ka nùn gari m̃, yera u dam wa u nεε, Yinni, a de a ka man gari ko. Domi a man dam kã.

²⁰ Dur̃õ wi, u nùn bikia u nεε, a ỹε yèn s̃õ na na wunen mi? T̃ε, kon da n P̃εsiban sina boko tabu w̃ari. Nà n doona, Gerekiban sina boko u koo na.

²¹ Adama kon nun s̃õ ye ya yorua gem tireru s̃õ. Goo kun man somim̃ t̃n ben s̃õ, ma n kun m̃ Miseli bεε Isireliban k̃õso,

11

¹ wi nen tii na somi na dam kã Darusi M̃ediban sina bokon bandun w̃õõ gbiikuu s̃õ.

² Wee t̃ε, kon wunε Danieli gem s̃õ.

Sinambun tabu

Wee sinambu ita ba koo bandu di di P̃εsio. Yen biru, sina boko nnεse u koo bandu di kpa u dukia gura n kere sina bokobu ita ye. U n dam kua win dukia yen s̃õ, u koo Gerekiban sina boko seesi.

³ Adama sina boko w̃arug̃õ goo u koo se u dam bakam wa kpa u ko ye u k̃i.

⁴ Saa yè s̃õ win banda dam kua, saa ye s̃õra ta koo w̃aruma kpa tu b̃õnu ko handunian goonu nne kpuro s̃õ. Win bibun bweseru ta ñ ban te dim̃. Ban te, ta ñ maa dam m̃ nge m̃ε ta raa s̃õ. Domi ta koo karana kpa tu wura gabun ñõmũõ.

⁵ Sina boko wi u wãa s̃õ ỹεsan ñõm d̃waru gian banda ko n dam m̃. Adama win sina asakp̃õ turo

u koo nùn dam kera kpa u nùn taare. Win dam mε, mu ko n kpā.

⁶ Wōsu gasun biru, ba koo arukawani bōkuna kpa sina boko wi u wāa sōo yēsan nām dwaru gian bii wāndia u na sōo yēsan nām geu gian sunān mi bu ka arukawani bōke, bu suana. Adama wāndia win dam mu koo kpe. Durō win tii u koo gbi, wi ka win bibun bweseru. Ba koo mam wāndia win tii go ka be ba nùn yōsirima ka win tundo ka tān be ba ka nùn yōra waati ye sōo kpuro gesi.

⁷ Goo u koo se nge kp̄ii p̄atura kurō win bweserun di u win tondon bandu di. Kpa u na u sina boko wi u wāa sōo yēsan nām geu gia mi w̄ari gbāranu sōo u ko ye u kī. Yēro u koo dam ko.

⁸ U koo ben b̄ūnun bwāarokunu gura ni ba kua ka sii gandu ka ben gāa gee ni ba ka wura ka sii geesu kua u ka da Egibitiō. Kpa u ka sina boko wi u wāa sōo yēsan nām geu gia mi tonda saa fiiko.

⁹ Yen biru, sunō wi u wāa sōo yēsan nām geu gia u koo da u sōo yēsan nām dwarugii tabu w̄ari kpa u gōsirama win temō.

¹⁰ Saa ye sōora win bibu ba koo tabun sōoru ko kpa bu tabu kowobu mēna ba n dabi too too. Bii ben turo u koo tabu se wi ka win tabu kowobu gabu, kpa u win tem nōo bura yeru sara nge daa te ta nīm yiba ta bōo saramō. U koo sōo yēsan nām dwaru gian sunān gbāraru w̄ari kpa u gōsira u wurama.

¹¹ Saa ye sōo, sina boko wi u wāa sōo yēsan nām dwaru gia mi, u koo mōru se kpa u nām geugii wi, tabu w̄ari. Nām geugii wi, u koo maa tabu kowo dabi dabinu mēna bu wiōnō w̄ari. Adama ba koo nām geugii win tabu kowo be kamia.

¹² Sōo yēsan nām dwarugii wi, u koo tii sua win nasara yen sō. U koo tabu kowo dabinu go. Adama ka mε, u n̄ nasara wasi mam mam.

¹³ Yeniban biru, sina boko wi u wāa sōo yēsan nām geu gia mi, u koo maa tabu kowo dabi dabinu menna n kere be u raa menna yellu. Wōsu gasun biru, u koo wurama ka tabu kowo be, ka tabu yāa geenu u nām dwarugii wi wōri.

¹⁴ Saa ye sōo, tən dabinu nu koo sina boko wi u wāa sōo yēsan nām dwaru gia seesi. Tən kōsobu ba koo maa n̄n seesi wunε Daniēlin tōmbun suunu sōon di wunen kāsī ten gari yi ka koorā. Adama ba koo ben tii kamia.

¹⁵ Sōo yēsan nām geugii wi, u koo tem takanu ko kpa u wuu gbārarugisu mwεeri. Saa ye sōo, ba koo sōo yēsan nām dwarugii wi, ka win tabu kowo dangibu kamia. Domi ba n̄ dam wasi bu ka tabu ko.

¹⁶ Wi u gesi seewa u nām geugii wi wōri kpuro, yēro u koo kowa ye u kī. Goo kun kpē u n̄n yinari. Yēro u koo mam da tem mēn mi n buram bo sōo, kpa u go ye u nōma tura.

¹⁷ Yen biru, u koo gōru doke u na ka win tabu kowobu kpuro kpa u ka nām dwarugii wi bōri yendun arukawani bōke u n̄n win bii wōndia wē u sua kurō, kpa u ka swaa wa u win tem kam koosia. Adama win bwisi yi, yi n̄ n̄n yaramō.

¹⁸ Yen biru, u koo sīira wuu si su wāa nim wōkun bōkuō kpa u sin dabinu mwεeri. Adama tabu sunō goo u koo win dam mε bua sere u kpana u mōru kōsia.

¹⁹ Saa ye sōora u koo gōsirama win temō u ka kuke win wuu gbārarugisu sōo, adama u koo wōruma u gbi, ba n̄ maa win yira wasi.

²⁰ Wi u koo nùn kəsire ko, u koo dam dio doke tem mēn mi n buram bo sǝ. Adama amēn biru, dam dio wi, u koo bǝkira, n n̄ mǝ mǝrun sǝ, n n̄ maa mǝ tabu sǝ.

²¹ Wi ba gema, wiya ba koo bandu kəsire ko. Ba n̄ nùn sina yānu wēemǝ. Bəri yendu sǝra u koo na u bandu di ka taki.

²² Tabu kowo be ba koo yari bu nùn wǝrima nge nim, u koo bu kəsukuwa u kpeerasia, baa ka mam be ba arukawani bǝkuan wirugii turo.

²³ U koo tǝn be u ka arukawani bǝkua n̄ni wǝke. U koo bandu di kpa u dam wa ka tǝmbu fiiko.

²⁴ U koo da bera mi tem gem wǝa ka bəri yendu kpa u ko ye win baababa ka win sikadoba ba n̄ daa koore. U koo tem mēn dukia gura kpa u win bǝrǝba bǝnu kua. U koo mam bwisiku u gbǝranu wəri. Adama u n̄ yeni mǝ n ka tǝ.

²⁵ U koo win dam ka win wǝrugǝru ka win tabu kowobu dendi u ka sǝ yēsān nām dwarugii wi wəri. Nām dwarugii wi, u koo maa se ka tabu kowo damgii dabinu, adama u n̄ kamiamǝ. Domi ba koo nùn murafitiru kuawa.

²⁶ Be ba ka nùn dimǝ, beya ba koo nùn kam koosia. Ba koo win tabu kowobu yarinasia nge daa toran nim kpa bu gbisuku dabi dabinu.

²⁷ Sinambu yiru ye, ba koo kasu bu kǝsa ko, kpa mi ba dimǝ mi, bu weesu kuana. Adama yen gaa kun dimǝ. Domi kam koo bi, bu koo nawa saa ye ba yi mi, yā n tura.

²⁸ Sina boko wi u wǝa sǝ yēsān nām geu gia, u koo gǝsira win temǝ ka dukia baka. Swaa sǝ, u koo Isireli be Gusunǝ u ka arukawani bǝkua seesi. Yen biru, u koo gǝsira u da win temǝ.

29 Saa ye ba yi yà n tunuma, nəm geugii wi, u koo sɔɔ yēsan nəm dwarzugii wi seesi kpam. Adama u n nasara wasi nge mε u raa wa yellu.

30 Domi tɔmba koo na saa Kitimun di ka goo nimkusu bu nùn wəri. Saa ye sɔɔ, win kabia ya koo bɔɔra, kpa u gəsira u wura. U koo Isireli be Gusunɔ u ka arukawani bɔkua mi, mɔru seesi kpa u n ka be ba arukawani ye deri nɔɔ tia sãa.

31 U koo tabu kowobu sure bu Yinni Gusunɔn sãa yeru ka ten agbara disi doke. Kpa bu tɔɔ baateren yãkunu kpeesia. Kpa bu kam koosion bwãaroku kɔsu gira yãku yeru mi.

32 U koo tɔmbu nɔni wɔke be ba Yinni Gusunɔn arukawani ye deri. Adama tɔn be ba Yinni Gusunɔ yē, ba ko n yɔwa dim dim ben daa gea sɔɔ.

33 Be ba bwisi mɔ, ba koo dabinu keu ko. Saa fiiko sɔɔ, ba koo gabu go tabu sɔɔ, kpa bu gabu dɔɔ mɛni, kpa bu gabu yoru mwɛeri, kpa bu gabun yãnu gura.

34 Saa ye sɔɔ, ba koo somiru fiiko wa. Tɔn dabira ba koo ka bu nɔɔ tia ko ka murafitiru.

35 Bwisigii ben gaba koo gbi bu ka bu sɔwa bu dɛera mam mam sere kpeerun tɔru tu ka tunuma. Domi yeni ya koo koorawa saa ye ba yii sɔɔ.

36 Sina boko wi, u koo ko ye u kī. U koo tii sua u nɛɛ, wiya u bũnu kpuro kere. Kpa u Gusunɔ wi u kpuro kere wɔmɛ. Wɔmbu te, ta n ka nɔɔ gerurɔ. Tɔmbu ba koo nùn naanɛ ko sere Gusunɔn mɔru yu ka sɔsira. Domi ye wi, Gusunɔ u gerua, ya koo koorawa.

37 U n win sikadoban bũnu gasirimɔ, u n maa bũu wi tɔn kurɔba kī gasirimɔ, bũnu kpuro gesi. Domi u koo tii sua n kpuro kere.

38 Adama u koo bũu sã wi u ra n gbãranu kɔsu wi

win sikadoba ba ñ yē. U koo nùn sã ka wura ka sii geesu ka kpee gobiginu, ka sere gãa ni nu gobi mɔ.

³⁹ U koo wuu si su gb̄araru mɔ tabu wɔri ka win b̄u wi u wa tem tukum di. U koo be ba b̄u wi wura b̄ere wē, kpa u de bu bandu di tɔn dabinun wɔllɔ, kpa u bu tem b̄onu kua mu n sãa ben are.

⁴⁰ Kpeerun saa sɔɔ, sina boko wi u wãa sɔɔ yēsan nɔm d̄waru gia u koo ka maa nùn sanna. Adama sɔɔ yēsan nɔm geugii wi, u koo nɔm d̄warugii wi wukiri nge woo b̄okɔ ka tabu k̄ek̄e ye dumi gawe ka maasɔbu ka goo nimkuu dabiru. Kpa u win tem wɔri u sara nge m̄e nim mu ra daaru yibu mu sare.

⁴¹ Kpa u maa wɔri tem m̄en mi n buram bo sɔɔ. Adama Ed̄muba ka M̄ɔɔbuba ka sere Am̄oniban wirugibu ba koo nùn kisirari.

⁴² U koo tem dabinu nɔma sikerena. Egibitigibu ba ñ mam kisiramɔ win nɔman di.

⁴³ Sunɔ wi, u koo Egibitigibun wuraba ka ben sii geesu ka ben yãa gobiginu gura. Libigibu ka Etiopigibu ba koo nùn sã.

⁴⁴ Labaari ya koo na saa sɔɔ yari yeru gian di ka sɔɔ yēsan nɔm geu gian di yu nùn nandasia. Saa ye sɔɔra u koo m̄aru baka se u tɔn dabinu go.

⁴⁵ U koo win sina kunu gira nim w̄oku ka Yinni Gusunɔn guu d̄era ten baa sɔɔ. Saa yera gɔɔ u koo nùn deema subaru ba kun nùn somi.

12

Sanam d̄aakim

¹ Sanam d̄aakim sɔɔ, Miseli, maleeka wi u sãa tabu sunɔ, u koo seema, wi, wi u ka wun̄e Danielin t̄ambu yō. Saa ye, ya ko n sãawa n̄oni sw̄aarun t̄oru t̄en bweseru ta ñ koore saa min di bwesenu nu torua sere n ka saa ye girari. Saa ye sɔɔra wun̄en

tambu ba koo faaba wa bèn yīsa ya yorua wāarun tireru sɔɔ.

² Dabiru be ba dò sikirɔ, ba koo dom yanda. Ben gabu ba koo se bu ka wāaru te ta ku ra kpe wa. Gabu ba koo maa se bu ka sekuru ka nɔni swāaru wa sere ka baadommaɔ.

³ Be ba bwisi mɔ, ba koo balliwa nge wəllun yam bururam. Be ba maa tɔn dabinu gem swaa sɔɔsi, ba koo balliwa nge kperi sere ka baadommaɔ.

⁴ Wunε Danieli, a gari yi nenuɔ asiri sɔɔ kpa a yi yīreru koosi tire te sɔɔ bu ku ka tu wukia sere kpeerun saa. Sanam mε, tɔn dabinu nu koo yi gari kpa yēru tu sosi.

Kpeerun saa

ya ko n sāawa asiri

⁵ Yen biru, Danieli u mεera ma u tambu yiru wa ba yɔ turo daarun gooru gee, turo maa wāa daarun gooru giɔ.

⁶ Ma turo u wi u yānu doke ni ba kua ka wεε dangii u yɔ daa ten nim wəllɔ bikia u nεε, saa yerà maamaaki yen kpeera koo na.

⁷ Yera Danieli u wa gɔrado wi, u win nɔma yiru kpuro yīya wəllɔ ma u bɔrua ka wi u ra n wāa sere ka baadommaɔn yīsiru u nεε, nɔni swāa te, ta ko n wāawa sere saa ita ka bɔnu kpa tu kpe dɔma te ba Gusunɔn tɔmbun dam bua mam mam.

⁸ Danieli u gari yi nua adama yi n nùn yeeri. Ma u nεε, nen Yinni, amɔna gari yi, yi koo ka wiru goora.

⁹ Yera u nùn wisa u nεε, Danieli, a wunen laakari kpīiyɔ. Gari yi, yi ko n sāawa asiri sere kpeerun saa yu ka turi.

¹⁰ Ba koo dabinu sārasia bu dɛɛra mam mam. Tɔn kōsobu ba ko n kōsa m̀. Ben goo kun tubu ye ya kooramə. Adama be ba bwisi mə, beya ba koo tubu.

¹¹ Saa dāma tèn di ba koo tɔɔ baateren yāku ni ba ra Yinni Gusunə kue yārasia ka saa ye kam koosion bwāaroku kōsu ga ko n wāa yāku yerə, ya ko n sāawa sɔɔ nərɔbu ka gooba wunəbu wəkuru sari (1.290).

¹² Doo nɔɔrugiiwa wi u tɛmana sere sɔɔ nərɔbu ka gooba wunəbu ka tɛna ka nɔɔbu (1.335).

¹³ Adama wunɛ Danieli, a de a tɛmana sere ka nərɔ. Saa ye sɔɔra kaa wēra kpa a se a wunen are mwa kpeerun saa sɔɔ.

Luda yá takada kú Bisá yáo
Portions of the Holy Bible in the Busa language of
Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bisá (Busa)

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

8631d380-7d17-5581-abf9-174814e8ccc3